

3.10.2023

Kirjasto tutuksi

Alavuden ja Töysän kirjastojen ja
koulujen yhteistyösuunnitelma

ALAVUDEN KAUPUNGINKIRJASTO

Sisällys

1. KIRJASTO TUTUKSI	2
Alavuden ja Töysän kirjastot	2
Omatoimikirjasto	2
Kirjastoauto	3
Kirjasto verkossa	3
2. YHTEISTYÖN KULMAKIVET	3
Säännöllisyys.....	3
Päiväkoti- ja esikouluryhmät.....	4
Alakoululaiset	4
Yläkoululaiset.....	5
3. LUKULIEKKI-DIPLOMI	5
Esiopetuksen ja alakoulujen lukudiplomit.....	5
Lukuliekki-peli	6
Yläkoulujen lukudiplomit	6
Lukemistosarjat, kirjaketit ja lukukoiratoiminta	6
10. YHTEYSTIEDOT	7

1. KIRJASTO TUTUKSI

Alavuden ja Töysän kirjastojen ja koulujen Kirjasto tutuksi -yhteistyösuunnitelma koskee esi- ja peruskouluja. Yhteistyön tavoite on, että jokainen koululainen pääsisi käymään kirjastossa, saisi oman kirjastokortin ja oppisi käyttämään kirjaston palveluja elinikäisen oppimisen tukena.

Yhteistyösuunnitelmaa toteutetaan sen mukaan, miten kirjastojen ja koulujen resurssit riittävät. Tavoitteena on vakiinnuttaa osa yhteistyöstä vuosittain toistuvaksi.

Kirjaston osalta esikouluryhmien ja 1.-2. luokkien kouluyhteistyöstä vastaa kirjastovirkailija Helka Visavalta ja 3.-9. luokkien kouluyhteistyöstä vastaa kirjastovirkailija Anita Mäkelä.

Alavuden ja Töysän kirjastot

Kirjasto on avoin kaikille. Tilojen, kokoelman ja laitteiden käyttö sekä henkilökunnan ohjaus ja neuvonta ovat maksuttomia. Lainaamiseen ja joidenkin palvelujen käyttämiseen asiakas tarvitsee kirjastokortin ja tunnusluvun. Tunnuslukua voi pyytää kirjaston asiakaspalvelusta. Kirjaston tarkemmat käytösäännöt ovat luettavissa osoitteessa:

<https://eepos.finna.fi/themes/custom/files/kayttosaannot.pdf>

Omatoimikirjasto

Alavuden ja Töysän kirjastoissa on palveluajan lisäksi käytössä myös omatoimiaika. Omatoimipalvelun käyttö edellyttää käyttöoikeussopimuksen allekirjoittamista palveluaikana.

Sopimuksen tekoon on hyvä varata aikaa, sillä kirjastotyöntekijä opastaa omatoimipalvelun käyttöönotossa. Myös esimerkiksi päiväkotiryhmä voi saada omatoimikirjaston käyttöoikeuden, jolloin ryhmän ohjaaja allekirjoittaa käyttöoikeussopimuksen ja on vastuussa ryhmästään kirjastossa vierailun aikana. Myös omatoimiaikana tapahtuvat vierailut on sovittava etukäteen kirjaston kanssa.

Kirjastoauto

Alavuden kirjastoauto KirjaVia ylläpitää kirjastojen ja koulujen välistä yhteistyötä vierailemalla joka viikko kaikilla Alavuden alakouluilla (poikkeuksena koulujen loma-ajat). Kirjastoauto toimii koulukirjaston tavoin.

Koulupysäkkien lisäksi kirjastoauto kiertää Alavuden asuinalueita tuoden lukemiset lähelle ja mahdollistaen lukuharrastuksen kaikille alavutelaisille. Kirjastoauton kokoelmasta löytyy kirjoja, aikakauslehtiä, videoita ja äänitteitä. Kirjastoautossa voi lainata, palauttaa, uusia ja varata lainoja.

Kirjastoauton aikataulu on kahden viikon mittainen, aikataulu 1 ajetaan parittomilla kalenteriviikoilla ja aikataulu 2 ajetaan parillisilla kalenteriviikoilla.

Aikataulu on katsottavissa osoitteessa:

<https://www.alavus.fi/fi/vapaa-aika/kirjasto/toimipisteet/kirjastoauto.html>

Kirjasto verkossa

Kirjastoissa on maksuton verkkoyhteys ja asiakaskäyttöön tarkoitettuja tietokoneita, joita voi varata ja käyttää henkilökohtaisella kirjastokortin numerolla ja tunnusluvulla.

Asiakas voi tarkastella ja tehdä hakuja kirjaston aineistotietokantaan verkkokirjaston kautta kirjaston hakukoneilla tai omalla laitteella. Verkkokirjasto on käytettävissä osoitteessa www.eeposkirjastot.fi

2. YHTEISTYÖN KULMAKIVET

Säännöllisyys

Tavoitteena on vakiinnuttaa osa yhteistyöstä vuosittain toistuvaksi: alakoululaisista ensisijaisesti kaikki 2. luokan oppilaat ja yläkoululaisista ensisijaisesti kaikki 7. luokan oppilaat tulisivat ohjatulle tutustumiskäynnille kirjastoon tai kirjastoautoon joka vuosi. Ohjatut vierailut järjestetään vuosittain 1.9.-30.4.

Ohjattu kirjastovierailu voi pitää sisällään esimerkiksi kirjavinkkausta ja/tai kirjastonkäytön opetusta. Vinkkauksessa kirjastotyöntekijä esittelee kirjoja kertoen hieman juonesta ja hahmoista. Kirjan esittely lopetetaan tarkoituksella jännittävään kohtaan, jotta kuulijat innostuisivat lukemaan kirjan itse.

Kirjastonkäytön opetuksessa tutustutaan kirjaston palveluihin ja käyttösääntöihin. Kirjastotyöntekijä opastaa verkkokirjastoon kohdistuvassa tiedonhaussa.

Tutustu ryhmäkohtaisiin ohjeisiin ennen kirjastovierailun varaamista. Ilmoita yhteistyötoiveesi kirjastoon hyvissä ajoin, viimeistään kahta viikkoa aiemmin. Jos toiveenasi on kirjavinkkaus, kannattaa toive esittää jo 1-2 kuukautta aiemmin, jotta kirjastotyöntekijä ehtii valmistautua vinkkaukseen.

Ryhmä tai luokka voi tulla myös omatoimiselle kirjastokäynnille, jolloin kirjaston henkilökunta on käytettävissä normaalin asiakaspalvelun puitteissa. Myös omatoimisesta kirjastovierailusta tulee sopia kirjaston kanssa etukäteen, jotta vältettäisiin mahdolliset päällekkäisyydet muiden ryhmien kanssa.

Päiväkoti- ja esikouluryhmät

Kirjastotyöntekijän ohjaamia kirjastokäyntejä järjestetään päiväkotij- ja esikouluryhmille mahdollisuuksien mukaan. Ohjatulla vierailulla ryhmä tutustuu lastenosastoon ja sen kokoelmaan, sekä opettelee kirjastonkäytön alkeet.

Vierailu voi pitää sisällään satutunnin tai toiminnallisen tarinatuokion. Kirjastotyöntekijä voi myös vieraillla ryhmän luona. Ryhmä voi tehdä myös omatoimisen käynnin. Myös omatoimisista käynneistä tulee sopia etukäteen kirjaston kanssa.

Alakoululaiset

Alakoululuokista ensisijaisesti 2. luokat otetaan ohjatuille kirjastokäynneille. Vierailun aikana kerrataan kirjaston käyttösäännöt ja miten aineistoa käsitellään. Vierailuun sisältyy kirjavinkkaus tai tarinatuokio. Lapset pääsevät tutustumaan kirjastoon ja saavat oman kirjastokortin, jos sitä ei vielä ole. Vierailun tavoitteena on herättää mielenkiinto kirjoihin ja lukemiseen.

Muut alakoululuokat voivat palveluaikana tulla opettajan kanssa omatoimiselle kirjastokäynnille. Palveluaikana tapahtuvan omatoimisen kirjastovierailun aikana kirjaston henkilökunta on käytettävissä normaalin asiakaspalvelun puitteissa. Omatoimisen kirjastovierailun ajankohta tulee sopia kirjaston kanssa etukäteen. Kirjastotyöntekijän ohjaamia kirjastokäyntejä järjestetään mahdollisuuksien mukaan.

Yläkoululaiset

Yläkoululaisista ensisijaisesti 7. luokat otetaan kirjastotyöntekijän ohjaamille kirjastokäynneille. Vierailun tavoitteena on kirjastotoiminnan esittely ja kirjastonkäytön opetus. Ryhmän kanssa käydään läpi kirjaston palveluita, käytösääntöjä, toimintatapoja, tutustutaan tiloihin ja kokoelmaan. Vierailun aikana tutustutaan verkkokirjaston käyttöön ja tarjotaan mahdollisuus hankkia oma kirjastokortti ja verkkokirjastotunnukset.

8.-9. luokat voivat palveluaikana tulla opettajan kanssa omatoimiselle kirjastokäynnille, jolloin kirjaston henkilökunta on käytettävissä normaalin asiakaspalvelun puitteissa. Myös omatoimisista kirjastokäynneistä tulee sopia kirjaston kanssa etukäteen. Kirjastotyöntekijän ohjaamia kirjastokäyntejä järjestetään mahdollisuuksien mukaan.

3. LUKULIEKKI-DIPLOMI

Lukuliekki on Eepos-kirjastojen yhteinen lukudiplomi. Lukudiplomia voi tehdä esikoulusta peruskoulun 9. luokkaan saakka. Lukudiplomin tavoitteena on kannustaa lapsia ja nuoria kirjallisuuden pariin, ylläpitää lukuintoa sekä saada lapset ja nuoret nauttimaan hyvistä kirjoista ja tarinoista.

Esiopetuksen ja alakoulujen lukudiplomit

Esikoululaisten lukudiplomi suoritetaan yhdessä esiopetuksen henkilökunnan kanssa. Esikoululaisen ei tarvitse osata lukea suorittaakseen lukudiplomin! Lapset tutustuvat tarinoiden maailmaan kuuntelemalla, kun aikuiset lukevat sekä katselemalla kuvia.

Jokaisen kirjan lukemisen ja tehtävän teon jälkeen lapsi saa merkinnän omaan suorituspassiin. Lopuksi jokainen esiopetusryhmän lapsi saa oman kunniakirjan lukudiplomin suorittamisesta.

Alakoululaisten lukudiplomissa on otettu huomioon eritasoiset lukijat. Jokaiselle luokka-asteelle on oma diplominensa ja jokaisen diplomin voi tehdä lukijalle sopivalla tasolla. Esiopetuksen ja alakouludiplomin tarkemmat ohjeet ja aineisto saatavana: https://eepos.finna.fi/Content/lukudiplomi_alaluokat .

Lukuliekki-peli

Kaikkia 3.-4. luokkia kannustetaan osallistumaan Eepos-kirjastojen yhteiseen Lukuliekki-kilpailuun, joka on suunniteltu lukudiplomin tueksi. Lukuliekki on vuosittain toistuva lukemista edistävä pelitapahtuma, jossa kilpaillaan Eepos-alueen eniten lukevan luokan tittelistä. Voittajaluokka palkitaan oman kirjaston toimesta.

Pelaavan luokan opettaja pyytää rekisteröitymistunnukset omasta kirjastostaan. Saatuaan tunnukset opettaja voi luoda oman ryhmänsä oppilaille henkilökohtaiset pelaaja-tunnukset. Peliäikää on vuosittain 1.9.-30.4. Peliä pelataan osoitteessa www.lukuliekki.fi . Tarkemmat tiedot ja ohjeet saatavana osoitteessa: <https://eepos.finna.fi/Content/lukuliekki-peli> .

Yläkoulujen lukudiplomit

Yläkoulun jokaisella luokka-asteella luetaan kuusi kirjaa eri genreistä. Oppilas saa vapaasti valita mistä genreistä kirjoja lukee. Oppilas voi myös lukea johonkin ryhmään sopivat vapaavalintaisen kirjan, mikäli opettaja sen hyväksyy. Tarkemmat ohjeet ja aineisto saatavana: https://eepos.finna.fi/Content/lukudiplomi_ylaluokat .

Lukemistosarjat, kirjapaketit ja lukukoiratoiminta

Alavuden ja Töysän kirjastoissa on kouluille lukemistosarjoja. Lukemistosarjassa kirjoja on useita kappaleita, jolloin koko luokka voi lukea samaa kirjaa yhtä aikaa. Useimpia kirjoja on sarjassa 25 kpl, mutta tarvittaessa sarjaa voidaan täydentää peruskokoelman niteillä.

Lukemistosarjoja ei voi varata verkkokirjastosta. Ota yhteyttä kirjastoon, kun haluat varata lukemistosarjan luokalle. Listauksen lukemistosarjoista näet täältä: <https://www.alavus.fi/media/palvelut/kirjasto/lukemistot..pdf>

Kirjastosta tai kirjastoautosta voit myös tilata kirjapaketteja, joihin kerätään valmiiksi kattava valikoima luokalle sopivia kirjoja. Paketti voi myös sisältää vain tiettyä sisältöä, esimerkiksi runoja, sarjakuvia tai tietokirjoja. Kerro toiveista pakettia tilatessasi.

Parillisten viikkojen torstaisin pääkirjastolla vierailee lukukoira, jonka tehtävänä on kannustaa lapsia lukemaan. Koiran läsnäololla on rauhoittava vaikutus ja lapset pystyvät rentoutumaan ja keskittymään lukemisen opetteluun. Lisätietoja ja ajanvaraukset pääkirjastosta.

10. YHTEYSTIEDOT

Alavuden pääkirjasto, Järviluomantie 3, 63300 Alavus,
p. 06 2525 1594, alavus.kirjasto@alavus.fi

Töysän kirjasto, Rantatie 2, 63600 Töysä,
p. 06 2525 5590 tai 044 5501 141, toysa.kirjasto@alavus.fi

Kirjastoauto, p. 0400 178 259, KirjaVia@alavus.fi

Kirjastovierailun varaaminen

Päiväkoti- ja esikouluryhmien ja 1.-2. luokkien koulu yhteistyöstä vastaa kirjastovirkailija Helka Visavalta. Yhteydenotot sähköpostilla helka.visavalta@alavus.fi

3.-9. luokkien koulu yhteistyöstä vastaa kirjastovirkailija Anita Mäkelä. Yhteydenotot sähköpostilla anita.makela@alavus.fi

- **Ilmoita yhteistyötoiveesi kirjastoon hyvissä ajoin, viimeistään kahta viikkoa aiemmin. Jos toiveenasi on kirjavinkkaus, kannattaa toive esittää jo 1-2 kuukautta aiemmin, jotta kirjastotyöntekijä ehtii valmistautua vinkkaukseen.**
- **Ryhmiä kirjastovierailuista (myös omatoimisista) tulee aina sopia etukäteen kirjaston kanssa.**